Republika e Kosovës

Universiteti i Prizrenit, Prizren

Fakulteti i Filologjisë, Prizren

PROGRAMI MËSIMOR

Niveli i studimeve	Baçelor	**Programi**	**Gjuhë dhe Letërsi Angleze**	**Viti akademik**	2021/22

LËNDA	Gjuhë shqipe 2 (Sintaksë)

Viti	I parë	**Statusi i lëndës**	Obligative	**Kodi**		**ECTS**	5
Semestri	I dytë						

Javët mësimore	**15** (pesëmbëdhjetë)	Orët mësimore	Ligjërata	Ushtrime
			2	2

Metodologjia e mësimit dhe përshkrimi i lëndës	Në këtë kurs studentët do të marrin njohur të reja, duke i zgjeruar ato paraprake, (nga fonetika, leksikologjia dhe morfologjia) përkitazi me organizimin e tekstit apo teksteve shkencore dhe atyre shkollore. Objekti i studimit të sintaksës dhe metodologjia e mësimdhënies do të jenë interaktive, praktike ndërmjet studimit të thellë të teksteve shkencore dhe atyre shkollore për ciklin e ulët mësimor. Studimi, prezantimi dhe ligjërimi do të mbështetët në klasifikimin e togfjalëshave, klasifikimin dhe llojet e fjalive për nga struktura e tyre, modaliteti, gjymtyrët kryesore dhe gjymtyrët plotësuese të fjalisë etj. Po ashtu, studentët do t'i thellojnë njohurit e tyre edhe në fushën e klasifikimit dhe të llojeve të fjalisë së përbërë (fjalitë e bashkërenditura dhe ato të nënrenditura). Studim thelbësor do ta kenë teorinë dhe modelin praktik të praktikumit të fjalëve në renditjen dhe funksionin e tyre në fjali. Analiza e fjalive, puna në grupe, krahasimi i njohurive, por edhe i zhvillimit të tyre kryesisht me shembuj nga tekstet parauniversitare dhe universitare të gjuhës shqipe do të jenë thelbi i lëndës Gjuhë amtare II.
Konsultime	**E hënë, e mërkurë dhe e premte 10:00 – 12:00**

Mësimdhënësi	Prof.asoc.dr. Shkëlqim Millaku	e-mail	shkelqim.millaku@uni-prizren.com
		Tel.	044-886466
Asistent			

Qëllimi studimor i lëndës	**Përfitimet e studentit**
Qëllimi i kursit të **gjuhës amtare (shqipe) III, sintaksa** është që studentët: - T'i thellojnë dhe zgjerojnë të arriturat e tyre në fushën e gjuhësisë në përgjithësi e të organizimit të tekstit (sintaksës) në veçanti; - Të njihen teorikisht dhe praktikisht (përmes formave të ndryshme të ushtrimeve) në mënyrë që t'i dallojnë togfjalëshat nga fjalitë; fjalitë e thjeshta nga fjalitë e	Studentët do të jenë në gjendje: - T'i dallojnë njësitë sintaksore në tekst; - T'i përdorin mjetet ndërtimore dhe renditjen e tyre për një gjuhë sa më funksionale, të kuptueshme dhe shprehëse, si në formën e folur ashtu edhe në atë të shkruar, sipas rregullave të shqipes standarde, si gjatë studimeve të tyre, ashtu dhe te fëmijët e institucioneve

përbëra; gjymtyrët kryesore nga ato plotësuese, si dhe problemet e tjera që shtron dhe i ka sintaksa; - Të fitojnë aftësi për të dalluar trajtat dhe format normative nga ato që nuk janë normative në ligjërimin e folur dhe të shkruar, në mënyrë që t'i zbatojnë këto aftësi në të ardhmen te nxënësit e ciklit të ulët të shkollës fillore.	parauniversitare; - T'i identifikojnë dhe zbatojnë drejt e qartë ndërtimet-njësitë sintaksore te nxënësit e ciklit të ulët të shkollës fillore. - Kanë arritur ta analizojnë fjalinë në aspekt sintaksor. - Kanë arritur për çdo gjymtyrë të fjalisë t'i dinë pyetjet se cilat ju përgjigjen analizave sintaksore. -Zotërojnë dallimet dhe afërsitë e sintaksës me disiplinat e tjera gjuhësore dhe ato plotësuese. -Zotërojnë aftësi për ta ligjëruar programin e studiuar.

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:

Ligjëratat do të organizohen në modelin interaktiv apo të kombinuara, si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore dhe shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtim idesh, hartime krijuese, e hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit.

Kushtet për realizimin e temës mësimore:

Varësisht nga tema mund të organizohen dhe realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjërata në modelin klasik, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj. Këto edhe mënyra të tjera të ligjëruarit kërkojnë kushte të mira, si ndriçim në klasë, numër i studentëve të jetë sipas standardit të paraparë, të kemi internet dhe elemente të tjera elektronike, të cilat mundësojnë realizimin e koncepteve teorike dhe atyre praktike.

Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)

Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar.	**Vlerësimi në %**	**Nota përfundimtare**
Pikët e vlerësimit: 1. Testi i parë: 1-30 pikë 2. Testi i dytë: 1-30 pikë 3. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-20 pikë 4. Vlerësimi i fundit testi përfundimtar (pyetje-përgjigje gojarisht): 1-20 pikë. 5. Totali: 100 pikë		Vlerat e pikëve: 1. 50-60 = 6 2. 61-70 = 7 3. 71-80 = 8 4. 81-90 = 9 5. 91-100 = 10 Studentët me rezultat të përgjithshëm nën 50 pikë nuk mbërrijnë notën kaluese.

Obligimet e studentit: Të jenë pjesëmarrës aktiv, t'i kryen seminaret; prezantimet dhe hulumtimet e tyre të pavarura (jashtë dhe më plan-program) me sukses. Gjatë ligjëratave nuk u lejohet komunikimi me telefon apo modele të tjera, të cilat pengojnë procesin e mësimit. Gjatë organizimit të testeve nuk lejohet kopjimi, komunikimi apo ardhja më vonesë, sepse do të pengojnë procesin e organizimit të testit. Testet apo provim organizohet sipas plan-programit të paraparë dhe zgjatë **një orë** mësimore.

Ligjërata	**Ushtrime**
Në ligjërata studentët duhet të jenë pjesëmarrës aktiv, të kompletuar dhe të përgatitur me pajisje mësimore, dhe studimore për ta kuptuar dhe realizuar temën e dëgjuar apo plan-programin e lëndës.	Do t'i ushtrojnë dhe demonstrojnë temat e dëgjuara nga ligjëratat dhe shembujt do t'i planifikojmë kryesisht nga tekstet shkencore dhe ato shkollore në mënyrë që pas mbarimit të ligjëratave studentët të kenë mundësi për t'i praktikuar lirshëm lidhshmërinë sintaksore të fjalëve në fjali. Studentët janë të obliguar të kenë fletore pune për t'i ushtruar temat, të cilat i kanë pasur si ligjërata dhe për t'i prezantuar apo demonstruara ato në mënyrën e tyre të thjeshtë dhe praktike. Kjo do të jetë e obliguar nga se cili student për t'i prezantuar dhe praktikuar njohurit e tyre për temat e mësuara (...).

Ngarkesa e studentit për lëndën

Aktiviteti	**Orë**	**Ditë**	**Javë**	**Gjithsej**
Ligjërata	2	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	1	15	30
Punë praktike				
Kontakte me mësimdhënësin/konsultime	1	1	15	10
Ushtrime në terren				
Seminare, teste, kolokfiume etj.	4	2	2	5
Detyra të shtëpisë	3	1	5	5
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	5	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	10	1	3	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, në provim final)	5	3	3	5
Projekte, prezantimet etj.		1	1	
Totali				125 125:25 = 6

			ETCS 6

Java	**Ligjërata**		**Ushtrime**	
1.	**Tema**	**Orët**	**Tema**	**Orët**
	Sintaksa (njohuri të përgjithshme për sintaksën): Objekti dhe rëndësia e studimit të sintaksës; njësitë sintaksore; lidhjet e sintaksës me disiplina të tjera shkencore (me morfologjinë, fonetikën, leksikologjinë, logjikën, psikologjinë, sociologjinë. Njësit sintaksore (fjalia, periudha, togfjalëshi) Fjalët ndihmëse a shërbyese (parafjala, lidhëza, përemrat e ndajfoljet lidhore e pyetëse, pjesëzat, pa mjete lidhëze; intonacioni, theksi. Përmbajtja e sintaksës (sintaksa e fjalisë dhe e periudhës)	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
2.	Togfjalëshi (Njohuri të përgjithshme për togfjalëshin – klasifikimi i togfjalëshave);	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
3.	Fjalia – tipat e fjalive për nga kuptimi, ndërtimi (struktura e tyre); Fjali njëkryegjymtyrëshe.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
4.	Fjalia dykryegjymtyrëshe; Gjymtyrët kryesore të fjalisë (kryefjala dhe kallëzuesi).	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2

5.	Format pohore dhe mohore të fjalive, Funksionet e përbërësve të fjalisë.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
	Test			
6.	Fjalia e thjeshtë dhe fjalia e përbërë Përbërësit e fjalisë se thjeshtë	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
7.	Kryefjala	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
8.	Kallëzuesi	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
9.	Gjymtyrët e dyta të fjalisë (të dhëna të përgjithshme për gjymtyrët e dyta: kundrina, gjymtyra e krahasimit; Rendi i gjymtyrëve në fjali.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
10.	**Dorëzimi dhe prezantimi i seminareve**	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
	Test			
11.	Përcaktori, ndajshtimi, përcaktori kallëzuesor; Rrethanori.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2

12.	Gjymtyrët homogjene; Gjymtyrët e veçuara të fjalisë.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
13.	Fjalia e përbërë (njohuri të përgjithshme për fjalinë e përbërë periudhën); fjalia e përbërë me bashkërenditje.	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
14.	Fjalia e përbërë me nënrenditje: (kryefjalore, kallëzuesore, kundrinore, përcaktore).	2	Analizë dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit shkollor, parauniversitar apo universitar. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
15.	Fjalitë e përbëra rrethanore (llojet e tyre: fjalitë e varura vendore, kohore, mënyrore, qëllimore); Fjalitë e përbëra rrethanore: (shkakore, rrjedhimore, kushtore, lejore, krahasore).	2	Ushtrime përmbledhëse.	2

LITERATURA
Mehmet Çeliku, **Gramatika e gjuhës shqipe II**, Tiranë, 1997. Spiro Floqi, Mahir Domi (...), **Gramatika e gjuhës së sotme letrare shqipe**, Prishtinë, 1991. Georgio Graffi, **Sintaksa,** Tiranë, 2003. Ahmet Kelmendi, **Gramatika e gjuhës se sotme shqipe, sintaksa,** Prishtinë, 2002. Shkelqim Millaku, **Strukturat sintaksore** (përkthimi i librit Chomsky, N. Syntactic Structures, Paris, 1957), Prishtinë, 2011. Josif Mita, **Hyrje në sintaksën gjenerative,** Prishtinë, 2005.
Vërejtje për studentin: